28/01/2024

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής του Ζακχαίου

/ Ορθόδοξες Προβολές

Το Ευαγγελικό Ανάγνωσμα της Κυριακής ΙΕ΄ Λουκά (Του Ζακχαίου) Λουκ. ιθ’ 1-10 (28-01-2024)

Πρωτότυπο Κείμενο

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, διήρχετο ὁ Ἰησοῦς τὴν Ἰεριχώ· καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ὀνόματι καλούμενος Ζακχαῖος, καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης, καὶ οὗτος ἦν πλούσιος, καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστι, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. Καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἤμελλε διέρχεσθαι. Καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτὸν καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖναι. Καὶ σπεύσας κατέβη, καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. Καὶ ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλῦσαι.

Σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπε πρὸς τὸν Κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ὅτι σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο, καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς Ἀβραάμ ἐστιν. Ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλός.

Νεοελληνική Απόδοση

Εκείνο τον καιρό, ο Ιησούς μπήκε στην Ιεριχώ και περνούσε μέσα από την πόλη. Εκεί υπήρχε κάποιος, που το όνομά του ήταν Ζακχαίος. Ήταν αρχιτελώνης και πλούσιος. Αυτός προσπαθούσε να δει ποιος είναι ο Ιησούς· δεν μπορούσε όμως εξαιτίας του πλήθους και γιατί ήταν μικρόσωμος. Έτρεξε λοιπόν μπροστά πριν από το πλήθος κι ανέβηκε σε μια συκομουριά για να τον δει, γιατί θα περνούσε από κει. Όταν έφτασε ο Ιησούς στο σημείο εκείνο, κοίταξε προς τα πάνω, τον είδε και του είπε: «Ζακχαίε, κατέβα γρήγορα, γιατί σήμερα πρέπει να μείνω στο σπίτι σου». Εκείνος κατέβηκε γρήγορα και τον υποδέχτηκε με χαρά. Όλοι όσοι τα είδαν αυτά διαμαρτύρονταν κι έλεγαν ότι πήγε να μείνει στο σπίτι ενός αμαρτωλού. Τότε σηκώθηκε ο Ζακχαίος και είπε στον Κύριο: «Κύριε, υπόσχομαι να δώσω τα μισά από τα υπάρχοντά μου στους φτωχούς και ν’ ανταποδώσω στο τετραπλάσιο όσα έχω πάρει με απάτη». Ο Ιησούς, απευθυνόμενος σ’ αυτόν, είπε: «Σήμερα αυτή η οικογένεια σώθηκε· γιατί κι αυτός ο τελώνης είναι απόγονος του Αβραάμ. Ο Υιός του Ανθρώπου ήρθε για ν’ αναζητήσει και να σώσει αυτούς που έχουν χάσει το δρόμο τους»

Σχολιασμός

Στη συγκεκριμένη ευαγγελική περικοπή βλέπουμε τον Ιησού να περνά από την Ιεριχώ κατά την πορεία του προς τα Ιεροσόλυμα. Στην Ιεριχώ, που ήταν σημαντική πόλη για το εμπόριο, έλαβε χώρα και η συνάντησή του Ιησού με το Ζακχαίο ο οποίος ήταν αρχιτελώνης του Γραφείου ελέγχου και επιβολής της φορολογίας επί των εξαγωγίμων εμπορευμάτων. Η θέση του αυτή τον βοήθησε να αποκτήσει χρήματα αλλά ταυτόχρονα να μην τον συμπαθούν και οι φορολογούμενοι. Ο τελώνης ήταν ο χειρότερος άνθρωπος στη συνείδηση Ιουδαίων της εποχής εκείνης.

Όταν ο Ιησούς Χριστός έφτασε στην Ιεριχώ πλήθος κόσμου από όλα τα στρώματα της κοινωνίας μαζεύτηκε για να το δει. Έτσι και ο Ζακχαίος θέλησε να συναντήσει τον Ιησού ίσως γιατί πληροφορήθηκε ότι ο Κύριος δεν υποτιμούσε κανένα και

αγκάλιαζε όλους τους ανθρώπους. Λόγω όμως του ότι ο Ζακχαίος ήταν μικρόσωμος και μαζεύτηκε και τόσος πολύς κόσμος δεν μπορούσε να δει τον Ιησού και χωρίς να σκεφτεί ούτε την κοινωνική του θέση ούτε την προσωπική του αξιοπρέπεια σκαρφάλωσε σε μια συκομοριά που βρισκόταν εκεί. Τον έκαιγε μέσα του η επιθυμία να δει «τον Ιησούν τις εστί». Αγνόησε λοιπόν τα σχόλια των άλλων και έτσι όχι μόνο αξιώθηκε να δει τον Ιησού αλλά απέκτησε και προσωπική εμπειρία της πραγματικότητας, ότι ο Κύριος δέχεται όλους τους ανθρώπους, ότι ο Κύριος δέχεται τους Τελώνες και τους αμαρτωλούς στη Βασιλεία του Θεού. «Ζακχαίε, σπεύσας κατάβηθι. Σήμερον γαρ εν τω οίκω σου δει με μείναι». Όχι μόνο απευθύνθηκε στο Ζακχαίο ο Κύριος αλλά του είπε ότι θα πάει και στο σπίτι του για να καταλύσει. Ήταν μια επίθεση αγάπης του Κυρίου προς το Ζακχαίο, τον οποίο καλεί με το όνομα του.

Οι θρησκευτικοί άρχοντες του Ισραήλ αποστρέφονταν το Ζακχαίο, τον κρατούσαν σε απόσταση, τον θεωρούσαν άδικο, μολυσμένο, αμαρτωλό. Αντίθετα με αυτούς ο Ιησούς απευθύνεται στο Ζακχαίο και όπως είδαμε και πιο πάνω του λέει ότι θα πάει και στο σπίτι του. Όπως ήταν φυσικό αυτό προκάλεσε την αντίδραση όσων ήταν με τον Ιησού και τον κατέκριναν, ότι «παρά αμαρτωλώ ανδρί εισήλθε καταλύσαι».

Ο Ιησούς Χριστός δεν κρίνει τους ανθρώπους σύμφωνα με την καταγωγή τους ή τη μέχρι εκείνη τη στιγμή ζωή και συμπεριφορά τους όπως έκαναν οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι. Ο Κύριος βλέπει βαθύτερα στην ψυχή των ανθρώπων, δεν έκρινε το Ζακχαίο σύμφωνα με τις αδικίες που είχε διαπράξει μέχρι εκείνη τη στιγμή αλλά του έδωσε την ευκαιρία να επανορθώσει. Δεσμεύεται λοιπόν ο Ζακχαίος ενώπιον του Ιησού και μοιράζει το μισό της περιουσίας του στους πτωχούς και σε όσους αδίκησε κατά την άσκηση του επαγγέλματός του με την επιβολή δυσβάστακτων φόρων, τους το ανταποδίδει στο τετραπλάσιο. Αν ο Κύριος συμπεριφερόταν προς το Ζακχαίο όπως συμπεριφέρονταν οι υπόλοιποι, δε θα είχε την ευκαιρία ο άνθρωπος αυτός να επανορθώσει. Δεν είδαμε το Ζακχαίο να μοιράζει την περιουσία του όταν τον έλεγαν άδικο αλλά όταν ο Ιησούς του είπε ότι θα πάει στο σπίτι του.

Με την πράξη του αυτή ο Ζακχαίος έχει τη βεβαίωση από τον Κύριο «σήμερον σωτηρία τω οίκω τούτω εγένετο, καθότι και αυτός υιός Αβραάμ εστίν. Ήλθε γαρ ο υιός του ανθρώπου ζητήσαι και σώσαι το απολωλός». Η αμοιβή του ήταν το ίδιο άμεση με την απόφασή του να επανορθώσει για τις αδικίες που έκανε. Όπως εκείνος χωρίς αναβολή για το αύριο, μοίρασε αμέσως το μισό της περιουσίας του και αποκατέστησε τις φορολογικές του αδικίες στο τετραπλάσιο το ίδιο και ο Ιησούς Χριστός τον βεβαιώνει ότι του παρέχεται η χάρη της σωτηρίας. Επίσης με αυτό του το λόγο ο Κύριος ήθελε να καταλάβουν όλοι ότι δεν υπάρχει μονοπώλιο

στη χάρη του Θεού, όπως ήθελαν οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι, δεν ήρθε για να εγκαταστήσει μια τάξη ευνοούμενων αλλά να αναζητήσει και να σώσει τους αμαρτωλούς. Όπως οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι ήταν απόγονοι του Αβραάμ, το ίδιο και ο Ζακχαίος μπορούσε να διεκδικήσει τη σωτηρία γιατί και αυτός ήταν απόγονος του Αβραάμ.

Οι άνθρωποι πνιγόμαστε μέσα στις φροντίδες. Προσπαθούμε εναγωνίως να αυξήσουμε τα αγαθά μας και να βελτιώσουμε τις συνθήκες της ζωής μας. Μέσα σε όλες αυτές τις φροντίδες λησμονούμε την πνευματική μας καλλιέργεια. Με όλο το καθημερινό τρέξιμο αφήνουμε τελευταία μας έννοια τη φροντίδα της ψυχής μας. Ο Ιησούς Χριστός όμως είναι συνέχεια εκεί και μας περιμένει να φιλοξενηθεί στις καρδιές μας όπως φιλοξενήθηκε στο σπίτι του Ζακχαίου. Όσα λάθη και όσες αδικίες έχουμε κάνει ο Κύριος μπορεί να μας προσφέρει το μεγάλο θησαυρό της πίστεως και της σωτηρίας, αρκεί να δεχτούμε την πρόσκληση να τον φιλοξενήσουμε όπως ο Ζακχαίος στο ναό της καρδιάς μας.

(Της Ηλιάνας Κάουρα, θεολόγου)